

Accounting Aspects regarding Obligations to Customers

[Aspecte contabile privind obligațiile față de clienți]

Florin-Ioan SCORȚESCU¹

¹ Associate Professor Ph.D., "Petre Andrei" University of Iași, Romania, florisscortescu@gmail.com

Gheorghe SCORȚESCU²

² Professor Ph.D., "Petre Andrei" University of Iași, Romania, scortescugheorghe@gmail.com

Abstract

Trade-related operations occupy a significant place in the activities carried out by companies. These operations generate income and expenses and affect obligations to suppliers and rights over customers, implying, in all cases, the existence of a link between two economic actors known as suppliers (for whom these operations represent sales) and customers (for whom these operations represent purchases). The obligations and rights arising from the company's links with natural and legal persons outside the company and with natural persons within the company are recorded in the 4th class of accounts entitled "Third party accounts". The idea of an obligation refers to a commitment made by a certain person to pay a sum of money, deliver goods, perform work, or provide a certain service. The natural or legal person who has an obligation is generically referred to as a debtor. The sale of goods, the provision of services, and/or the performance of work specific to the company's activity are reflected in the accounts through customer accounts and similar accounts. Customers, represented by account 4111 "Customers", keep track of current (operating) receivables from third parties determined by the sale on credit of tangible goods, works, and services that are the subject of the enterprise's activity. In other words, customer accounts reflect the enterprise's right to collect a certain amount of money from customers for goods, works, and services provided. In addition to receivables, companies may also record liabilities in their customer relationships. These are generated by two categories of transactions, namely: receiving advances from customers; delivering returnable packaging to customers. Although the packaging is included in the invoice value for the goods delivered, the supplier does not record it as sold, as it remains its property. Upon return, the supplier will reduce the receivable recorded upon delivery of the goods by the value of the packaging returned to it.

Keywords: obligations; customers; receivables; payables; suppliers; packaging; trade.

How to cite: Scorțescu, F.-I., & Scorțescu, G. (2026). Accounting Aspects regarding Obligations to Customers. *Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iași, Fascicula: Drept, Științe Economice, Științe Politice*, 36, 269-278.
<https://doi.org/10.63331/upalaw/36/24>

Operațiunile care se referă la comerț au o pondere însemnată în activitățile pe care societățile comerciale le desfășoară. Asemenea tranzacții dau naștere cheltuielilor și veniturilor și se referă la obligații către furnizori și la drepturi către clienți, evidențiind, în toate cazurile, faptul că între două firme există o anumită legătură, prima purtând denumirea de furnizor (pentru acesta astfel de operațiuni vor fi interpretate ca operațiuni de vânzare), iar cea de-a doua de client (pentru acesta asemenea operațiuni vor semnifica cumpărări)¹.

Legăturile stabilite de către o entitate cu diverse persoane aflate în afara sau în interiorul acesteia conduc la apariția de drepturi și obligații care, din punct de vedere contabil, fac obiectul clasei a 4-a de conturi, numită „Conturi de terți”. Noțiunea de **obligație** face referire la angajamentul pe care și-l ia o anumită persoană și care privește plăți de sume de bani, livrări de bunuri, execuții de lucrări sau prestări de anumite servicii². Persoanele fizice sau juridice care înregistrează obligații față de terți, indiferent cine sunt aceștia, se numesc, în mod generic, *debitori*.

Vânzările de bunuri, prestările de servicii și/sau execuțiile de lucrări care privesc activitatea firmei se evidențiază, din punct de vedere contabil, cu ajutorul conturilor de clienți și a celor asimilate. Astfel, contul de clienți **4111** evidențiază creanțe obișnuite din activitatea de exploatare cu privire la terți care au rezultat din vânzări pe credit de bunuri materiale, lucrări și servicii care se referă la obiectul de activitate al firmei. Altfel spus, contul de clienți indică un drept al firmei de a primi anumite sume de bani de la anumiți parteneri. Acest drept privește, în situația specifică a creditului comercial, efectele de comerț reliefate cu ajutorul contului **413 „Efecte de primit”**.

În situația în care, la un moment dat, intervine cazul când un client nu are cum sau nu mai dorește să își plătească datoria în totalitate, respectiva creanță se apreciază ca fiind depreciată și se va consemna într-un cont distinct (**4118 „Clienți incerți sau în litigiu”**), urmând ca pentru aceasta să se constituie o ajustare pentru depreciere sau pierdere de valoare. Livrările de produse, prestările de servicii și/sau execuțiile lucrărilor, în situația când facturarea se realizează cu întârziere, sunt evidențiate din punct de vedere contabil prin intermediul unui cont distinct (**418 „Clienți -facturi de întocmit”**).

În afara **crențelor** firmele consemnează și **obligațiile** pe care le au în raport cu clienții acestora. Aceste obligații rezultă din două tipuri de tranzacții, astfel:

- pentru *avansurile primite din partea clienților* pentru bunuri, servicii și/sau lucrări pe care aceștia le vor primi ulterior;
- pentru livrările către clienți a unor *ambalaje care se utilizează pe principiul restituirii*.

Cu toate că valoarea ambalajelor este inclusă în factura în care sunt evidențiate bunurile care se livrează, vânzătorul nu le ia în calcul ca fiind vândute întrucât el continuă să fie proprietarul acestora. Odată cu înapoierea lor, vânzătorul își va micșora dreptul consemnat în factura care atestă livrarea de bunuri cu suma corespunzătoare ambalajelor care i-au fost înapoiate.

Cu ajutorul contului **419 „Clienți-creditori”** sunt evidențiate acele avansuri care au fost primite din partea clienților și pentru care, la momentul primirii acestora, nu s-a efectuat o contrapartidă din partea furnizorului, motiv pentru care se poate afirma că firma are

¹ Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, Monitorul Oficial al României nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.

² V. Munteanu (coordonator), *Bazele contabilității*, ediția a VI-a revăzută și adăugită, Editura Universitară, 2020, p. 105.

o obligație față de client (clientul este creditor)³. Este un cont care are funcțiune contabilă de pasiv, în creditul acestuia evidențiindu-se următoarele:

- sume facturate către clienți care fac referire la avansurile privind livrările de bunuri ori prestările de servicii (411);

- valori de ambalaje utilizate pe principiul restituirii, care sunt facturate către clienți (411).

În **debit**, contul analizat evidențiază următoarele:

- decontări de avansuri primite din partea clienților (411);

- valori de ambalaje utilizate pe principiul restituirii care au fost înapoiate furnizorului din partea clienților (411);

- valori de ambalaje utilizate pe principiul restituirii care nu au fost înapoiate furnizorului din partea clienților (708).

Contul analizat prezintă **sold final creditor**, iar acesta semnifică sume care trebuie restituite clienților care au statut de creditori.

Pentru a înțelege mai ușor aceste aspecte prezentăm, în continuare, câteva exemple care să reliefeze modul în care furnizorul evidențiază în contabilitate acele obligații pe care acesta le are în legătură cu clienții care, la un moment dat, l-au creditat.

Exemplul 1: societatea „F”, care produce diverse utilaje, primește de la un client, pe 10.03.N, în contul de disponibil, un avans în valoare de 10.000 lei, TVA 21%, pentru livrarea ulterioară a unui utilaj, conform contractului încheiat. Pe 02.04.N societatea „F” livrează utilajul în sumă totală de 25.890 lei, TVA 21%, zi în care încasează și restul de plată în contul de disponibil bancar, costul de producție al acestui bun fiind de 23.000 lei:

- facturarea de către societatea „F”, pe 10.03.N, a avansului primit de la client:

4111	%	12.100,00
„Clienți”	419	10.000,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	2.100,00
	„TVA colectată”	

- încasarea efectivă a avansului primit de la client pe 10.03.N:

5121	4111	12.100,00
„Conturi la bănci în lei”	„Clienți”	

- se obține pe 28.03.N utilajul la un cost de producție de 23.000,00 lei:

345	711	23.000,00
„Produse finite”	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	

- facturarea vânzării către client a utilajului pe 02.04.N:

4111	%	31.326,90
„Clienți”	7015	25.890,00
	„Venituri din vânzarea produselor finite”	
	4427	5.436,90
	„TVA colectată”	

³ C. Toma, *Contabilitate financiară*, ediția a III-a, revizuită și adăugită, Editura Tipo Moldova, 2018, p. 167.

- se descarcă gestiunii entității „F” de utilajul vândut clientului:

711	345	23.000,00
„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	„Produse finite”	

- regularizarea creanței pe care o are de încasat societatea „F” (diminuarea valorii totale a facturii cu avansul primit deja de la clientul său în sumă de 10.000 lei, TVA 21%):

4111	%	<u>12.100,00</u>
„Clienți”	419	10.000,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	2.100,00
	„TVA colectată”	

- încasarea facturii în contul de disponibil bancar pe 02.04.N:

5121	4111	19.226,90
„Conturi la bănci în lei”	„Clienți”	

D	4111	C
Si		
Rd	12.100,00	12.100,00
	31.326,90	19.226,90
	12.100,00	
TSD	31.326,90	31.326,90
		0,00
		Sfd

D	419	C
		Si
Rd		10.000,00
		10.000,00
TSD	0,00	0,00
Sfc	0,00	

D	4427	C
		Si
Rd		2.100,00
		5.436,90
		2.100,00
TSD	0,00	5.436,90
Sfc	5.436,90	
		TSC

D	5121	C
Si		
Rd	12.100,00	
	19.226,90	
TSD	31.226,90	0,00
		31.226,90
		Sfd

Exemplul 2: societatea „F” primește de la un client, pe 12.06.N, un avans în valoare de 9.680 lei, TVA inclus, pentru achiziția de semifabricate pe care aceasta urmează să le livreze ulterior, conform contractului încheiat, avansul primit fiind încasat în contul bancar al societății. Pe 22.06.N societatea „F” livrează integral clientului său semifabricatele, valoarea totală a acestora fiind de 20.200 lei, TVA 21%, zi în care primește de la client și restul de plată în contul de disponibil aflat în bancă. Costul de producție al semifabricatelor este de 16.800 lei:

- facturarea de către societatea „F”, pe 12.06.N, a avansului primit de la client:

4111	%	<u>9.680,00</u>
„Clienți”	419	8.000,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	1.680,00
	„TVA colectată”	

- încasarea efectivă a avansului primit de la client pe 12.06.N:

5121	4111	9.680,00
„Conturi la bănci în lei”	„Clienți”	

- se obțin semifabricatele pe data de 19.06.N la un cost de producție de 16.800,00 lei:

341	711	16.800,00
„Semifabricate”	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	

- facturarea vânzării către client a semifabricatelor în sumă de 20.200 lei, TVA 21%, pe data de 22.06.N:

4111	%	24.442,00
„Clienți”	702	20.200,00
	„Venituri din vânzarea semifabricatelor”	
	4427	4.242,00
	„TVA colectată”	

- se descarcă gestiunii entității „F” de semifabricatele care au fost vândute clientului:

711	341	16.800,00
„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	„Semifabricate”	

- regularizarea creanței pe care o are de încasat societatea „F” (diminuarea valorii totale a facturii cu avansul primit deja de la clientul său în sumă de 9.680 lei, TVA 21% inclus):

4111	%	9.680,00
„Clienți”	419	8.000,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	1.680,00
	„TVA colectată”	

- încasarea facturii în contul de disponibil bancar pe data de 22.04.N (14.762 lei):

5121	4111	14.762,00
„Conturi la bănci în lei”	„Clienți”	

D	4111	C	D	419	C
Si					Si
Rd	9.680,00	9.680,00	Rd		8.000
	24.442,00				8.000
	9.680,00				
TSD	24.442,00	9.680,00	TSD	0,00	0,00
		14.762,00	Sfc	0,00	
					TSC

D	4427	C	D	5121	C
		Si	Si		
Rd		1.680,00	Rd	9.680,00	Rc

		4.242,00			14.762,00		
		1.680,00					
TSD	0,00	4.242,00	TSC	TSD	24.442,00	0,00	TSC
Sfc	4.242,00					24.442,00	Sfd

Exemplul 3: firma „F” comercializează pe data de 12.02.N semifabricate în sumă de 90.520 lei, TVA 21%, acestea fiind obținute la un cost de producție de 60.430 lei. Aceste bunuri se vând în ambalaje (lăzi) care trebuie înapoiate furnizorului, valoarea acestora fiind de 880 lei, TVA 21%. După 7 zile firma „F” **primește de la clientul său ambalajele în întregime** și banii corespunzători facturii emise acestuia în contul societății deschis la bancă:

- obținerea pe data de 09.02.N a semifabricatelor la un cost de producție de 60.430 lei:

341	711	23.000,00
„Semifabricate”	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	

- facturarea vânzării către client pe 12.02.N a semifabricatelor (90.520 lei, TVA 21%) și a ambalajelor care circulă pe principiul restituirii (880 lei, TVA 21%):

4111	%	110.594,00
„Clienți”	702	90.520,00
	„Venituri din vânzarea semifabricatelor”	
	419	880,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	19.194,00 ⁴
	„TVA colectată”	

- descărcarea gestiunii societății „F” de semifabricatele vândute clientului:

711	341	125.000,00
„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	„Semifabricate”	

- înregistrarea de către societatea „F” a ambalajelor sale care, pentru moment, se află la client:

358	381	880,00
„Ambalaje aflate la terți”	„Ambalaje”	

- înregistrarea diminuării obligației totale facturate clientului (110.594 lei) cu contrava-loarea **ambalajelor primite integral** înapoi de la acesta – 1.064,80 lei (*primul articol contabil*) și evidențierea reintrării în gestiunea societății „F” a bunurilor de această natură – 880 lei (*al doilea articol contabil*):

4111	%	1.064,80
„Clienți”	419	880,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	184,80
	„TVA colectată”	

⁴ Această sumă cuprinde TVA aferent produselor finite vândute (**90.520 lei x 21%**) și TVA aferent ambalajelor pe care societatea „F” trebuie să le primească înapoi de la clientul său (**880 lei x 21%**).

381
„Ambalaje”

358
„Ambalaje aflate la terți”

880,00

- încasarea facturii în contul de disponibil bancar pe 19.02.N (110.594,00 lei – 1.064,80 lei = 109.529,20 lei):

5121
„Conturi la bănci în lei”

4111
„Clienți”

D	4111	C
Si		
Rd	110.594,00	109.529,20
	1.064,80	
TSD	109.529,20	109.529,20
		0,00
		Sfd

D	419	C
		Si
Rd		880,00
		880,00
TSD	0,00	0,00
Sfc	0,00	

D	381	C
Si	880,00	
Rd	880,00	880,00
TSD	1.760,00	880,00
		880,00
		Sfd

D	358	C
Si		
Rd	880,00	880,00
TSD	880,00	880,00
		0,00
		Sfd

D	4427	C
		Si
Rd		19.194,00
		184,80
TSD	0,00	19.009,20
Sfc	19.009,20	

D	5121	C
Si		
Rd	109.529,20	
TSD	109.529,20	0,00
		109.529,20
		Sfd

Exemplul 4: societatea „F” vinde, pe 11.01.N, produse finite în sumă de 121.000 lei, TVA 21% inclus, aceste bunuri fiind obținute la un cost de producție 77.500 lei. Pentru bunurile care se vând furnizorul pune la dispoziție pentru transportul acestora lăzi care vor fi returnate vânzătorului de către cumpărător, valoarea ambalajelor fiind stabilită pentru suma de 1.100 lei, TVA 21%. După 5 zile societatea „F” **primește de la clientul său ambalaje doar în proporție de 60%**, precum și contravaloarea facturii care atestă vânzarea produselor finite. Factura se încasează prin bancă:

- obținerea de către firma „F” a produselor finite, pe data de 04.01.N, la un cost de producție de 77.500,00 lei:

345
„Produse finite”

711
„Venituri aferente costurilor
stocurilor de produse”

77.500,00

- facturarea vânzării către client pe 11.01.N a produselor finite (121.000 lei, TVA 21% inclus) și a ambalajelor care circulă pe principiul restituirii (1.100 lei, TVA 21%):

4111	%	122.331,00
„Clienți”	7015	100.000,00
	„Venituri din vânzarea produselor finite”	
	419	1.100,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	21.231,00 ⁵
	„TVA colectată”	

- descărcarea gestiunii societății „F” de produse finite vândute clientului:

711	345	77.500,00
„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	„Produse finite”	

- înregistrarea de către societatea „F” a ambalajelor sale care, pentru moment, se află la client:

358	381	1.100,00
„Ambalaje aflate la terți”	„Ambalaje”	

- înregistrarea diminuării obligației totale facturate clientului (122.331 lei) cu contravaloarea ambalajelor primite înapoi de la acesta (60%) și a TVA-ului aferent acestora – 798,60 lei (*primul articol contabil*) și evidențierea reîntrării în gestiunea societății „F” a bunurilor de această natură – 660 lei (*al doilea articol contabil*):

4111	%	798,60
„Clienți”	419	660,00
	„Clienți-creditori”	
	4427	138,60
	„TVA colectată”	
381	358	660,00
„Ambalaje”	„Ambalaje aflate la terți”	

- înregistrarea de către societatea „F” a **ambalajelor neprimite de la client (40%)** ca și cum acestea ar fi fost vândute odată cu produsele finite (*primul articol contabil*) și descărcarea gestiunii de ambalaje neprimite (*al doilea articol contabil*):

419	708	440,00
„Clienți-creditori”	„Venituri din activități diverse”	
608	358	440,00
„Cheltuieli privind ambalajele”	„Ambalaje aflate la terți”	

- încasarea facturii în contul de disponibil bancar pe 18.01.N:

5121	4111	121.532,40
„Conturi la bănci în lei”	„Clienți”	

⁵ Această sumă cuprinde TVA aferent produselor finite vândute (**121.000 lei / 1,21**) și TVA aferent ambalajelor pe care societatea „F” trebuie să le primească înapoi de la clientul său (**1.100 lei x 21%**).

D	4111	C
Si		
Rd	122.331,00 798,60	121.532,40 Rc
TSD	121.532,40	121.532,40 TSC
		0,00 Sfd

D	419	C
		Si
Rd	440,00	1.100,00 Rc
		660,00
TSD	440,00	440,00 TSC
Sfc	0,00	

D	381	C
Si	1.100,00	
Rd	660,00	1.100,00 Rc
TSD	1.760,00	1.100,00 TSC
		660,00 Sfd

D	358	C
Si		
Rd	1.100,00	660,00 Rc
		440,00
TSD	1.100,00	1.100,00 TSC
		0,00 Sfd

D	4427	C
		Si
Rd		21.231,00 Rc
		138,60
TSD	0,00	21.092,40 TSC
Sfc	21.094,40	

D	5121	C
Si		
Rd	121.532,40	Rc
TSD	121.532,40	0,00 TSC
		121.532,40 Sfd

Concluzii

1. Legăturile stabilite de către o entitate cu diverse persoane aflate în afara sau în interiorul acesteia conduc la apariția de drepturi și obligații care, din punct de vedere contabil, fac obiectul clasei a 4-a de conturi, numită „Conturi de terți”. Noțiunea de **obligație** face referire la angajamentul pe care și-l ia o anumită persoană și care privește plăți de sume de bani, livrări de bunuri, execuții de lucrări sau prestări de anumite servicii.

2. În afara **crențelor** firmele consemnează și **obligațiile** pe care le au în raport cu clienții acestora. Despre un asemenea caz se poate vorbi cu privire la avansurile primite din partea clienților pentru bunuri, servicii și/sau lucrări pe care aceștia le vor primi ulterior.

3. Un alt caz privește livrările către clienți de ambalaje care se utilizează pe principiul restituirii. Cu toate că valoarea ambalajelor este inclusă în factura în care sunt evidențiate bunurile care se livrează, vânzătorul nu le ia în calcul ca fiind vândute întrucât el continuă să fie proprietarul acestora. Odată cu înapoierea lor, vânzătorul își va micșora dreptul consemnat în factura care atestă livrarea de bunuri cu suma corespunzătoare ambalajelor care i-au fost înapoiate.

References

V. Munteanu (coordonator), *Bazele contabilității*, ediția a VI-a revăzută și adăugită, Editura Universitară, București, 2020.

C. Toma, *Contabilitate financiară*, ediția a III-a, revizuită și adăugită, Editura Tipo Moldova, 2018.
Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, Monitorul Oficial al României nr. 963/ 30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.